

Tööliste Hääl

Eestimaa Töolisühingute Keskliidu häälekandja

Nr. 8

August 1929

II aastakäik

Tellimise hind postiga:
 Aastas 120 senti
 6 kuu peale 60 "
 3 " " 30 "
 1 " " 10 "
 Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja ametiühingud.

Ilmub 1 kord kuus.
 Aadress: Tallinn, W. Pärnu mnt. 31.
Üksiknumber 10 senti.

Kuulutuste hinnad:
 1 lehekülj 20 kr
 1/2 " 10 "
 1/4 " 6 "
 1/8 " 3 "
 Teksti ees ja tekstis 50% kallim.

Sisukord: 1) —s.— Kümme aastat Rahvusvahelise Ametiühingulise Liidu uuestisünnist. 2) Töö-teadus. 3) Rahvusvahelise Ametiühingulise Liidu majanduspoliitilised sihtjooned. 4) Kes saab kasu madalatest tööpalkadest. 5) Ametiühingute ülemaailmliku Liidu ümber. 6) Saksa ametiühingulise liikumise arenemisest. 7) Puu- ja wabrikutöölise Internatsionaalid. 8) Saksa ametiühingulise jõu koondamine. 9) Meeldetuletushüüd! 10) Miks pean olema ametiühingu liige? 11) Ametiühingulise ühtluse poole. 12) Transporttöölise Rahvusvahelise Liidu peasekretär Edo Fimmeni külaskäik Baltimaale. 13) Kogu jõuga ametiühingulisele organiseerimistöele. 14) Ei iial enam sõda!

Kümme aastat R. Ametiühingulise Liidu uuestisünnist. Tähtsamaid werstatulpe ta tegewusel. Seadusepärane arenemine 28 aasta jooksul.

Kümme aastat tagasi peeti 28. juulist kuni 2. augustini Amsterdamis esimest korda pärast ilma sõja algust jälle rahvusvahelise ametiühingute kongressi, millest võtsid osa nii „wõitjate“ kui „wõidetud“ maade töölisühingud. Sellest kongressist saadik tegutses uuestisündinu Rahvusvaheline Ametiühingute Liit, kui wabaametiühingulise liikumise kehtkoht ja töölisklassi ühistunde kehastus.

Teatavasti on R. A. Liit ise palju wanem, talle pandi alus 1901. a. ja praegust nime kannab ta 1913. a. Zürichi kongressist saadik. Kuid sõda, mis pani seisma kogu normaalse elu maailmas, ei saanud olla mõju awaldamata ka rahvusvahelisele tööliskliikumisele. Juba sõdiwate riikide piiride sulgemise tõttu kattis normaalseks organisatsiooniliseks eluks tarwilik alaline tihedus, kõnelemata weel teatavasti waennulikkusest teiste rahwaste juhtes, mida wale ja kunstliku ässituse abil küllwati kõikides riikides laialiste rahwahulkade, teega ka töölise keskele. Nagu nüüd dokumentide waral kindlaks tehtud, püüdis küll R. A. Liidu juht Legien Berliinis kohe sõja algul astuda ühendusse sõjakeerdu ristud

maade ametiühingute juhtidega, kuid see talle ei õnnestunud. Sõdiwate maade wälisministeriumid andsid igati oma maa ametiühingute kehtkohtadele wale informatsiooni naabermaa ametiühingute tegewusest, esitati ifegi wõltsitud dokumente, keelati otjemasse ühendusse astumine ära ja nii taoti talu rahvuswahelise ametiühingulise liikumise.

Õmeti oli rahvuswaheline ametiühinguline liikumine, mis kindlakujuliseks kehtnud 13 aastat enne sõda, ajanud nii fägawad juured, et ifegi sõjapühoo ja kõik ajutised patustamised prolettaarliku ühistunde wastu ei suutnud lõpulikkalt häwitada tungi rahvuswahelise ühinemise poole. Legien Berliinis, Jouhaug Pariisis Dubegeest Amsterdamis tegid juba sõja kestes katseid pääfeda eraldatud olukorrast ning tajandada lahkelisid. Nowembris 1914. aastal kutjuti Amsterdamis ellu harujuhatus, et Hollandi, kui erapooletu maa kaudu soetada ühendust kõikide — ka sõdiwate riikide ametiühingutega. See ei annud tagajärgi. Siis püüti korraldada Rahvuswahelise Ametiühingulise Liidu kongress: 1916. a. Leebfis (Inglismaal), 1917. a. Stokhol-

mis ja samal aastal ka Bernis. Kuid neist kongressidest ja konverentsidest ei saanud võtta osa kõik Liitu kuuluvad ametiühingud. Alles 1919. a. juulis Amsterdavis peetud kongress oli täielik, kus seati siis korra kõik sõja ajal katkenud sidemed.

Samal kongressil võeti vastu ka uus avaramplaktor — vastavalt muutunud oludele ja ametiühingulistele ülesannetele. Nii ei olnud siin tegemist uue rahvusvahelise ametiühingulise koonduse loomisega, vaid wana uuestisünniga, dieti selle tegevuse uuesti algamisega, mille oli katkestanud sõda.

Pärast werewalamise lõppu oli aga maailmal sootuks teine nägu kui enne. Rõõnemat Euroopa kaarti põhjalikult ümber tegemisest ja paljudes riikides aset leidnud poliitilistest murangudest, olid ka töölisklassis eneses tulnud toime seegugused muutused, mis asetatsid Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu sootuks uute ülesannete ette.

Enne ilma sõda oli töölisklassi organiseeritud osa kõikjal ühtlane, kui maha arvata wõrdlemisi wähearwulisi kristlikke, kollaseid ja anarho-sündikalistlikke ametiühinguid. Ebasüüw ja töölisklassi kandew osa tööliskonnast oli koondatud Rahvusvahelise Ametiühingulise Liidu ümber.

Ilma sõda andis aga kogu ilma tööliskonnale seeguguse tõuke, et miljonid, kes enne seisis eemal, tormasid nüüd joffiaalsele wõitlusväljale. Need olid arenematud, ebateadlikud, ilma organisatsiooniliste kogemusteta inimhulgad, kes wiidud sõja kannatuste läbi ahastusse, walimis saatma korra kõik, mida keegi teadis nende heaoluks soovitada.

Seeguguses õhkkonnas, kus wõimalus saawutada wäga palju, kuid kus tiialgi reaalsed saawutused ei suuda katta ihaldatavat, murdisid kommunistid tööliskonna rahvusvahelise ühtluse, kutjudes ellu oma Punase Ametiühingute Liidu (Profinterni) ja paisates korraga segamini töölisklassi ühise wõitluswäerinna. Nendega läks ühes peaaesjalikult see osa tööliskonnast, kes seni seisnud organisatsioonidest eemal, s. t. kõige ebateadlikum.

Nüüd seisis Rahvusvaheline Ametiühinguline Liit äärmiselt tähtsa ja wastutusriika ülesande eel: hoida ära ametiühingulise liikumise häwinemist, mis oleks tähendanud kõikide seni töölisklassi heaks saadud wõitude kaotamist.

Wanadele ametiühinglastele oli selge kaks asjaolu: esiteks see, et kommunistlikke ametiühingute poolt püstitatud nõudmistele teostamine läib tööliskonnal üle jõu antud jõukoonduse,

ostuse ja majandusliku arenemisastme juures ning iga katse lõpet töölisklassi kaotuse ja armetu üliaasamisega. Sellepärast ka otsekohene ülesanne: hoida ja hoiatada töölisi ränkade kaotuste eest.

Teiseks polnud mingit kahtlust, et wähemalt 75 prots. sõja meeleolu all nii kommunistide kui wabaametiühingutesse koondunuteft tüdineb pea, lõõb organisatsioonidele käega ja temast ei ole mingit kasu ei uute wõitude saawutamisel, ega wanade kindlustamisel. Siit siis teine ülesanne: hoida ära, et uus juuretulanud „rewolutsiooniline“ element mõtlematu sammudega ei häwitaks tööliskonna kindlusi — wanu ametiühinguid.

Kui meie nüüd kümme aastat hiljem tahame küsida, kas Rahvusvaheline Ametiühingute Liit on need ülesanded täitnud, siis wõime ütelda suurima heameele ja kindlusega — jah, ta on need hiilgawalt täitnud!

Kõige pealt on kõikides tööstusmaades püsima jäänud ametiühinguline ühtsus, wabaametiühinguline liikumine nagu oli enne, nii on ka praegu ainuke tõsine tööliskonna jõud, mis teha kannab ebas, aeglaselt aga kindlalt wõidust wõiduni. On täide läinud ennustus uute, „rewolutsiooniliste“ hullkade suhtes — need on kadunud nii wabaametiühinguteft, kui ka kommunistlikkudeft. Wiimastest on järele jäänud waid piisikesed sektid, täienduseks teistele — kristlikkudele, kollastele ja anarho-sündikalistlikkudele sektidele.

Kuidas Rahvusvaheline Ametiühinguline Liit arenenud ja kuidas temastki kajaastus „rewolutsiooniliste“ uustulnukite laine, näeme lihtjateft arwudeft. 1904. aastal oli R. A. L. liikmeid 2.378.975, enne sõda 7.394.461, esimestel aastatel pärast sõda, nimelt 1921. a. — 21.991.615, mille järele algas langus kuni 1924. a., millal oli weel 13.133.004 liiget ja siit peale algab jälle normaalne tõus, kusjuures praegu ta liikmete arw ületab 14 miljoni.

Kui maha arvata eraförralistele aegade wõnkumised, siis wõime tähele panna wäga huwitawat, otsekui mingit seadusepärast arenemist R. A. Liidu elukäigus. Esimese 13 aasta jooksul kogus ta enese ümber 7,4 miljoni liiget ja järgmise 15 aasta jooksul samuti 7 miljonit. Niijugune liikmete arwu liikumine tõendab kõige paremini, et Rahvusvahelise Ametiühingulise Liidu ümber koondunud wabaametiühinguline liikumine on täiesti waba juhuslikkuseft, ta tegevus on rajatud sihikindlusele; ühes majandusliku elu ja töölisklassi arenemisega areneb ka ametiühinguline liikumine.

Kuigi R. A. Liitu kuuluwate ametiühingute saawutused möödnud 10 a. jooksul pole wäikesed,

aga need oleksid wõinud olla veel palju suuremad, kui kommunistlik wigurdamine poleks takistanud neil otstarbekohaselt juhtida sõja läbi 1919.—22. a. liikuma pandud hulki.

Eugenedes oma wõimjale jõule, on R. A. L. pärast ilmapõda awaldanud tuntawat mõju ka rahvuswahelisele ellu. Mii ei oleks iialgi nõnda ruttu lõpetatud majanduslikku sõda Sakhamaa vastu, kui R. A. L. poleks tõsiselt heitnud wae-kaufile oma kindla tahte ja töotuse aktiivselt wälja astuda. Ta teistest rahvuswahelistest sammudest olgu nimetatud elaw kaajatõõtamine *R a h w u s w a h e l i s e s t ö ö t o i m l o n n a s*, rahvuswahelise boikoti läbiwiimine Ungaris hoogu wõtnud terrori vastu, mitmed wiljakad aktiioonid sõjawarustuse transpordi seismapane-kuks, abi korraldamine Wiini tööliskesle, abiandmine wene näljahädalistele, toetuse andmine fashismi all kannatawatele ametiühingutele,

ametiühingulise liikumise õhutamine kogu maailmas ja wäsimatu töötamine sotsiaalpoliitiliste küsimuste alal. See on hiigla töö rahvuswahelise proletariaadi kasuks.

Ja praegu seisawad päewatõrjal kaks tähtsat küsimust: ühenduse loomine Ameerika ametiühingutega ning majandusdemokraatia mõtte arendamine ja teostamine rahvuswahelises ulatuses.

Seites pilgu tagasi R. A. L. 10-aastasele tegevusele pärast sõda, wõib iga töölise uhke olla, tundes end selle klassi liikmena, kes ilma maisete warandusteta, raske kehalise tööga koormatud ja ilma kõrge koolihariduseta on õjanud siiski luua suure, tugewa, mõjuwõimja rahvuswahelise organisatsioon, millega peawad arwestama selle ilma praegused juuresed. Kas selles ei ole parim tõendus töölisklassi elujõuist, mis kindlustab talle lord lõpuliku wõidu? —3.

Töö-teadus.

Taylori süsteem ei täida lootust.

Töowiljakuse aluseks olgu hoolitsemine tööjõu eest.

Ühitaegu edukalt arenewa töölisklassi wõitlusel oma elujärje parandamise eest murrawad teadusjemehed päid,

kuidas tõsta töowiljakust,

et kergendatud töötingimused ei muutuks rahwamajandusliku rikkuse tagurpidimiseku põhjuseks.

Baljade aastate jookkul pühitjes nõndanimetatud taylorisüsteem oma wõidukaiku, kuni erapooletu ja ettewõtjaskonna mõju- piirsonnast wäljaspool teise wäsimatust lõpuks ütles kindla sõnaga, et selle süsteemi abil saawatataw töowiljakus ja intensiivsus on rajatud tööliste tööjõu wäljakurnamisele ja toob töötaja termisele wäga kaugeleminewaid riffeid.

Teadusjemehed jatkasid oma tööd ja asusid pikemaajalise konstrueerima uut töösüsteemi, mille järgi oleks wõimalik saawatada maksimaalset töowiljakust, ilma et seejuures tarwitses kannatada tööliste termis. Kuna Taylor oma süsteemi luues asetask tähelpanu ja uurimuste keskpunkti tööjõu eest, toimivad ta wastased teijiti, tõstes esimesele kohale

töötawa inimese.

Sellest tekkis uus teadus, töö-teadus, mis eriti wiimastel aastatel on teinud suuri edusamme. See ei ole midagi muud, kui teadus, teaduslik uurimine inimliku töö

tingimuste ja mõjude üle. Uue teaduse meetodid on pärit kutseterwishoiu wallast, sest ta püüab, nagu warem oelbud, eemaldada tööprofessist kahjulikke momente. Ta kasutab senised tööstustertwishoidliku uurimuse tulemusi, kuid asendab töömeetodite katjetel katjeloomad töötawate inimestega, tehes waatlusi, muudugi teaduslikkude meetoditega looma tööprofessi keskes.

Ja tõepoolest katsed loomadega on annud töö-terwishoidlastele soowitawaid tagajärgi; sest kõnelemata sellest, et on suur wähe katjeloomade ja inimese organilises ehituses ning psüühilises elus, näitafid need katsed loomade juures sageli küll mürgitust, aga mitte kroonilisi, millest ei pääse mööda tööline töötades töökojas. Siiski on endised katsed annud küllalt häid tagajärgi, kust wõib minna nüüd edasi. Nad on tõendanud

wäga mitmesuguseid kutseshädaohutust,

mis waritawad töölist näiteks tina, fosfori jne. ümbertöötamisel. Kuid kutseterwishoid pidi jääma wäga piiratud alale, kuni ta katjelise uurimuse keskpunktiks ei seisnud mitte inimene.

Bõhjaltiku pöörde asjasse tõi, nagu meie lugejatele lord waremalt teatatud, uurimuste korraldamine Sakhamaal

töö-psühholoogia instituudis.

Me mõlgname erilist tänu jelle instituudi direktorile professor Edgar Utzlerile, kes oma töö-psiüholoogilise uurimuse wõttis uue faktori — inimese ja hakkas tähele panema

**töölise kehalise tegewuse mõjusid ta hinge-
elusje.**

Ka Utzler püüab saavutada maksimumal-
set töowiljakust, see on nii juurt hulka saa-
duki, nagu jeda tööline iial luma jaksab, kuid
wastupidi Taylorile, j. t. nõnda,

et ei kannataks jelle all töölise tööjõud.

Sit on ka arusaadaw, et ta pidigi uuri-
ma mitte töösaaduse walmimist, nagu Taylor
jeda tegi, waid töölise ennaft.

Töölise hingeelu uurimine tööprofessi
festes on ülesanne, mida Utzler tahab la-
hendamisjele wõtta ka footuks uute meetodi-
tega. Ta ei rahuldu weel töömeetodite katse-
tamisjega laboratooriumis, jekt ta leiab, et on
laboratooriumist footuks teine töölise töö
wabrikus, laboratooriumist palju halvema-
tes tingimustes ja pärast pikka homnikust
teefonda kodust töökohani. Tema on kannud
oma katjed üle otjekohe töökotta, wabrikusse
enejesje.

Sama maksab ka psühhotehnika
fohta. Ka jee teadusharu on annud kahtle-
mata palju häid tagajärgi, kuid neil on alles
juhteline wäärtus, jekt psühhotehnika on weel
liig wähe tsentraliseeritud, et uurida töölise
otjekohe töö juures. Aga siingi maksab jee,
mis warem delnud — tuleb uurida töölise
ennaft, et teha kindlaks töö kahjulikuse
mõju. Töö-psiüholoogilise instituudi korwal
on otjustanud Saksa tööstusterrisshoin

**erilise arstliku komisjoni töölise terwisshoin
küsimuste uurimisjeks.**

Neist algatustest ja fogu jellest tööst ku-
juneb wähehaawal teadus, mille ülesandeks
on peenjusteni läbi töötada igasuguste töö-
wiiside mõju inimese psüühikasje, jälgida
töölises tekkivate patoloogiliste nähtuste
põhjusteid, mis wähendawad töowiljakust,

otjida liilisi, mis wõimaldaksid töötaja ter-
wisjele kahju toomata siduda moodsa ja kee-
rulise tööstuse tööprofessi raskeid üfifimo-
mente fõige wiljakamalt üheks juureks töö-
professis.

Et jaada pilti jelle ülesande täitmise kee-
rulikkusest, nimetame waid neid teadusharu-
sid, mida kasutatakse jelle lahendamisjeks.
Keale juba nimetatud psühholoogia, patoloogia
ja hügieeni, kasutatakse weel antropoloogia
ja hügieeni, kasutatakse weel antropoloogia,
jotfioloogiat, jurisprudenti, statistikat,
tehnoloogiat, natsjonalökonomiat ja ifegi
keemiat.

Saksa ametiühingud jaawad aru nende
teaduslikkude uurimuste tähtsusest, jekt iga
uus saawutus siin on trumbiks just wõitke-
wa proletariaadi käes. Riigikasjast jeks uuri-
mistööks antawaid summe püüawad ameti-
ühingud wõimalikult omalt poolt suurenda-
da. Wiimajel ajal on neil tärganud ifegi
mõte ajutada oma summade arwel eri kliini-
kuid töö-patoloogiliste nähtuste põhjaliku-
maks uurimisjeks.

Käesolewa kokkuvõtlitu ülewaaate toomi-
jega töö-teadurjekt tahtsime tutvustada ka
meie ametiühinglasti nende ülesannetega,
mille juure on ajunud teiste maade ameti-
ühingud. Sellest näeme, et nad ei wõta oma
asja kaugelki nii lihtjana, nagu ühest küljest
kõdanline ajafirjandus püüab tõendada ja
nagu teisest küljest kommunistide arwates
peaks olema, et mund kui wõta „burshuil“
kraest finni, peksa minema ja tööliskriik ongi
käes. Keale füüfilise ja ainelise jõu, mille
töölisklass loob oma organifaktsioonide kau-
du, tahab ta end warustada ka moodajama
teaduse reiwaga.

Kultuurmaade tööliskond on weendunud,
et palja jõuga meieaja keerulises majandus-
likus elus ei jõua kaugale. Tahab tööliskond
end maksma panna, tahab ta luua uut ühis-
konda, peab ta joetama omale ka tugewa
waimlise bagaasfi, teadusliku alusmüüri.
Kes mõtleb teisiti, jee ei suuda dieti jaada
aru ametiühingute tõstest ja wastutus-
rikastest ülesannetest.

Rahwuswahelise Ametiühingulise Liidu majanduspoliitilised sihtjooned.

Praagas 25. mail j. a. ärapeetud Rah-
wuswahelise Ametiühingute Liidu nõukogu
koosoleku otjuse alusel wõttis R. U. Liidu

juhatus omal koosolekul 5. ja 6. juunil Am-
sterdamis wastu järgmised majanduspoliiti-
lised sihtjooned.

Sisefjuhatus.

Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu piüüded majanduspoliitilisel alal käsittawad peamiselt kahte juurt probleemi:

õja tagajärjel desorganiseeritud majanduse üleschitamist ja uusi tendentse (sihte) praegu- ses kapitalismis.

Mis puutub R. U. Liidu mõjusse majandusliku üleschitamise alal, siis juhime tähelepanu sellele, et juba enne R. U. Liidu uuesti moodustamist Bernis ärapeetud rahvusvaheline ametiühingute konverents nõudis, et ajutawat rahwasteliit peaks ka rahwaste majandusliste wahelordade küsimustega tegemist tegema.

Washingtonis 1919. aastal ärapeetud töökonverentsil olid R. U. Liidu ehitajad need, kes wälja astusid majanduspoliitiliste probleemide ja wahelordade õiglase lahendamise eest. 1920. aasta märtsikuuil pööras R. U. Liit rahwasteliidu nõufoogu poole märgufirjaga, milles tähelepanu juhiti erakordsete abinõude wajaduse peale õja tagajärjel kannatanud maade näljast ja kokuwarijemistest päästmiseks.

Samal aastal astus Londonis koku erakorraline ametiühingute kongress, kus tooresainete jagamise, wõlgade, waluuta ja jotsialiseerimise probleeme põhjalikult käsitati. Londoni kongress seadis üles ka eftimeft korda rahvuswahelise maailmamajandusliku programmi, milles arusaadawalt õis erilised rahvuswahelised probleemid ja tolle aja ras- tused käsitatud olid.

Aastal 1922 peeti Genuas ühel ajal rahvuswahelise majanduse konverentsiga R. U. Liidu erikongress, kes majanduskonverentsile esitas märgufirja, milles ära oli toodud R. U. Liidu üleschituse programm. Zärgnewal R. U. Liidu kongressil Roomas wõeti need nõudmised majanduslikel alal uuesti üles ja finnitati.

Ruhrimaa okupatsioonile järele oli jälle R. U. Liit see, kes wäsimatult negatiivse funktsioonide poliitika ja heafstegemise lõpuli ku korralduse wajalikkuse peale tähelepanu juhtis. 1924. aastal wastuwoetud Dawesi plaan tafandas teed normaalsetele wahelordadele. Negamööda langes poliitiline pine- mus. Seda arenemist fergendas weel waluuta stabiliseerimine Sakfamaal ja teistes riikides.

Kapitali foondumisprotfess wiimastel aastatel ja kasvaw wõitlus uute turgude, lamuti ka tooresainete kontrolli ümber,

nõuab püsiwalt ametiühingulise liikumise kasvamisest, nii rahvuslikus kui ka rahvus- wahelises ulatuses. Et wõitluswõimeliseks jääda, piüüab iga ettevõtja ja riik luua wäiksemate walmistuskuludega juuremat kaubahulka.

Organiseeritud töölisklass ei ole selle loo- nuliku arenemiskäigu wastu. Kuid ameti- ühingud peawad ühistel alustel ja otjasta- walt wõitlema ettevõtjate piüüdmiste wastu, kes paremusi, mis inimkonnale plaanifind- late walmistussuüüide tarmitusele wõtmisega jaoawutatasse, ainult enestele tahawad wõtta. Ettevõtjate piüüded tööpakkajid wõimalikult madalal hoida ja tööliste ostujõudu alla suruda, peawad tagasi löõdama ja foõskõlas tootmisjõu juurenemistega töölistele kõrgem elutafapind wõidetama.

Tõllimüüride hoidmises ja nende kõrgen- damises näeb R. U. Liit takistust normaalse rahvuswahelise kaubawahetuse jalulejoadmisele. Rahvuswahelise kaubawahetuse elus- tamine kaupade wabastamise läbi prodettfio- nistlikkudest abinõudest on aga eelduseks iga maa rahwusmajanduse edasiarendamiseks ja õitjelelõõmiks.

Rahvuswaheline Ametiühingute Liit on oma majanduspoliitilise seisukõõa kapita- lismi uute arenemistendentide kõõta oma ehitajate kaudu Genfi maailmamajanduskon- verentsil esitanud ja warsti peale seda rah- wuswahelisel ametiühingute kongressil Pa- riisõs kindlaks määranud. Et aga fiiski igal maal pea ühefugused majanduslikud probleemid üles kerkiwad, on tarwilik ühes rah- wuswahelises majanduskawas üles seada üldised sihtjooned, milles R. U. Liidu seisukõõad liühidalt ja selgelt majanduslikkude küsimuste kõõta on wäljendatud.

Kawa jaguneb rahvuswaheliseks ja rah- wuslikuks ofaks. Siinjuures ei seifa küsti- mus mitte wastoludes ülesannetes, waid rahvuslikud ja rahvuswahelised ülesanded peawad üksteist täiendama. Wõõlemad üles- anded, nii rahvuswahelised, kui ka rahvus- likud, tulewad täide wiia. Wõitlus nende täidewiimise eest tuleb arendada ühiseks ter- wifuks.

1. Nõudmised rahvuswahelises ulatuses.

a) **Rahvuswaheline majandusamet.** Rah- wuswaheline Ametiühingute Liit nõuab, et majanduslikkudest asutustest rahwasteliidu juures wälja arendataks r a h w u s w a h e - l i n e m a j a n d u s a m e t . Selle ameti

koostöö rahvusvahelise tööbürooga tuleks vastastikkuse esituse läbi kindlustada. Rahvusvaheline majandusamet peab oma tegevuse kujundama koostöös praegu mitmesugustel maadel asuvate majandusnõukogudega ehk tulevikus asutatavate jellejarnaste organisatsioonidega.

b) **Rahvusvahelised trustid, kartellid ja fondused.** R. M. Liit nõuab, et tööliste ja tarvitajate huvides mõjuvõimjad kontrollabinõud rahvusvaheliste trustide, kartellide ja teiste jarnaste fonduste mõju üle tarvitajatele võetaks. Siimeseks jammuks jelles sihis peab olema nende organisatsioonide rahanduslikkude ja teiste üffikasjade täielik avaldamine. Rahvasteliidu majanduslikkude organisatsioonide illesandeks peab olema jelle nõudmise läbiwiimine ja kindlustamine.

c) **Rahvusvahelise kaubavahetuse edendamine.** R. M. Liit toetab kõige energilisevalt maailma majanduskonverentstil 1927. a. illesseatud piilidmisi. Ta kordab oma nõudmist tollimüüride kaotamise wajaduse kohta, misjuga on tahtistuseks maailmamajanduslikul termenemisel. Sjeäranis nõuab ta tollitahtistuste kõrvaldamist Euroopas. Ta nõuab siise- ja väljameo keelude kaotamist rahvusvaheliste konventioonide kaudu ja illdiste tingimuste ühtlust kaubalepingutes. Selleks peawad kõik ettevalmistawad jammud maailmajanduskonverentssi jooiwawalduste alusel ette wõetama. Need sihtjooned tulewad ka asumaade peale laiendada.

d) **Majanduslik wahetohus.** Tunnustades, et majanduslikud konfliktid on kestwaks sõjahädaohuks, nõuab R. M. Liit, et kõik majanduslikud külid, misjuga seid mitte otsekohestes läbirääkimistes asjast huwitatud poolte wahel kõrvaldada ei saa, tulewad lahendada anda rahvuswahelisele wahetohule.

e) **Töötingimuste ühtlustamine.** Et madalad palgad ja halwad töötingimused tihti ebapuhitale wõistlusele ja teiselt poolt turgude tõkestamisele wiiwad, nõuab R. M. Liit rahvuswaheliste alamäärade maksmapanemist töötingimuste kohta, töökaitsekonventioonide, rahvuswahelise tööaja, tööpuuduse wastu kindlustuse jne. arendamise läbi mitte ainult sotsiaalpoliitilistel põhjustel, waid kui majanduspoliitilisel hädamajaliku abinõu. Sellepärast nõuab R. M. Liit töökonventioonide ratifitseerimist ja nende laiendamist ning otsekohest tarwitamist.

f) **Rahanduspoliitika.** R. M. Liit nõuab rahaaajanduse täielikku stabiliseerimist, kui eeldust rahvusliku ja rahvuswahelise majanduse termendamiseks. Siin tuleb piilida wõimalikult juurt kulla ostujou stabiliseerimist, et kindlustada hindade stabiiljust ja jellega toodangu- ja töowõimalusi.

g) **Läbiwiimine.** Selnimetatud sihtide jaawutamiseks piilub R. M. Liit tihedaid sidemeid alal hoida rahvuswahelise tööbüroo majandusosakonna nõuandwa komitee ja rahvasteliidu nõukogu tööliste esitajatega. Kõige juurema tahtisusega on, et tööliste esitajate majanduspoliitika ära määrataks illdistest rahvuswahelistest seisukohtadest lähtudes, ilma et sealjuures üffikutel juhustel teatawaid rahvusliku olufordi ja tarwiduwi tähelpanemata jäetaks. Tarwiline koostöö tuleb jaawutada korrapäraste läbirääkimiste teel R. M. Liidu ja eelmainitud asutuste tööliste esitajate wahel.

2. Nõudmised rahvuslikus ulatuses.

a) **Kindlustus ratsionaliseerimise kurjasti tarwitamise wastu.** Ametiühingud peawad nõudma tööstuse plaanikindlat arendamist, tööstusharude otstarbekohast kofkuliitmist juuremateks üffusteks ja rahanduslikst reorganiseerimist ning wanade masinate ja tööwiiside asendamist uute siisejeadetega ja tehniliste töowiidudega. On aga jamuti tahtis, et jamal ajal tarwilised kaitseabinõud tööliste wäljafurnamise wastu tarwitajale wõetaks ja et elatismiinumumi tõus jammu peaks tõuswa toodanguga.

R. M. Liit nõuab jellepärast ratsionaliseerimise alal murseas:

1) ametiühingute kaastööd ratsionaliseerimise abinõude läbiwiimise ettevalmistusel;

2) ratsionaliseerimise abil wabanemate tööliste plaanikindlat illewiimist teistele tööstusaladele;

3) juhusel kui see on tahtistatud, peab ajutiselt töötatöölistele piiramatult toetust antama;

4) ratsionaliseerimise läbiwiimisel peab tööliste terwis ja julgeolek kõige latemal määral kaitstud olema;

5) ratsionaliseerimise läbiwiimisel peab töölistele ojaaks jaama õiglane oja jaadud tuludest, kaubahindade alandamise, reaalkteemistuse juurendamise, tööaja lühendamise ja puhkuse kindlustamise läbi.

b) **Rahandus- ja krediidipoliitika.** Et rahandus- ja krediidipoliitika jelle tiheda ärarippumuse tõttu konjunktuuri käigust suurema tähtsusega on, nõuavad ametiühingud rahvusliku rahandus- ja krediidipoliitika ülevõtmamist ametiühingute kaasmõjul.

c) **Ühiskonnamajanduse edendamine.** Ühiskondlikkude ajutuste käes olevate ettevõtete edendamiseks on tarvilik eramajanduse monopolistlikku oluforda majanduse valitsemises kitzendada. Selliseid ühiskondlikke ettevõtteid tuleb jellepärast üles ehitada ja uutele aladele laiendada. Tjeäraniis tuleb nõuda maapõue waranduste, loodusjõudude ja transportabinõude riigistamist ja riigi ning ühiskondliku majanduse laiendamist üldise tarwiduse rahuldamise alal.

d) **Tööliskonna omad ettevõtted.** Tarvitajate ühijuste ja nende omajaaduste lewitamine niisama ka ametiühingute omaettevõtete arendamine on jündjateks abinõudeks rahvusvahelise ametiühingulise töö toetamisel ja jellepärast tuleb kõige jõuga ametiühingute kaudu nende arendamist edendada.

e) **Majanduse awalikkus ja ülewahamine.** Majanduse awalikkus on eelduseks sihikindlale majanduspoliitikal. See tarvitab ühiskonna huwides plaanikindlat juhtimist. Sellepärast nõuavad ametiühingud kõikide ettevõtete laiemat awalikkust. Esimeses joones tulewad awaldada andmed tööliste arwu, toodangu, turgude, palkade ja tajude, sojiaalfoormatuse ja tulude üle. Peale selle tuleb ajuda ametliku statistika ülesehitamisele turgude ja toodangu kohta. Monopolistlikkude ettevõtete üle tuleb teostada alaline ametlik kontroll, mille juures ka ametiühingud peawad esitatud olema. Need rahvuslikud ajutused peawad rahvusvaheliste monopolistlikkude ettevõtete üle kontrolli teostamisel kaasa töötama.

f) **Põllumajanduse plaanikindel edendamine.** Põllumajanduse toodanguwõime plaanikindla edendamise läbi peab maarahwa elutajapinda ja ostujõudu tõstetama ja jellelega tööstustööliste realteenistust juurendatama ja kindlustatama. Abinõudena põllumajandusliku toodangu tõstmiseks nõuavad ametiühingud turuwõimaluste parandamist ühiskondlikkude soonduste läbi, plaanikindlat turgude organiseerimist hindade kitzumise ärahoidmiseks ja põllumajanduslikkude haridusajutuste arendamist.

g) **Siseturg.** Nii tähtis kui rahvusvahelise kaubawahetuse edendamine ka on, olenewad jiski wõimalused täie koormatusega töötamiseks ja elustandardi tõstmiseks ühikutes maades esijoones jiseturgude laiemandamisest. Seda laiemandamist wõib wastawalt toodangu juurendamisele ainult jisk kindlustada, kui ametiühingutel forda läheb igal maal oma nõudmisi läbi wiia. Sellepärast on õiglase majandusforralduse ülesehitamiseks wõimalik ametiühingute alaline wõitlus palga- ja töötingimuste parandamise eest ja kõrgete palkade poliitika.

3. Ametiühingute osawõtt majanduse juhtimisest.

Rahvusvaheline Ametiühingute Liit juhib tõsist tähelepanu jellele, et rahvusvahelised konventsjoonid ja kokkulepped mingit wäärtust ei oma, kui neid wastawa maa poolt läbi ei wiida ja jõus ei hoita.

Minult tugew awalik arwamine mitmejagustes maades wõib walitjusi jündida rahvuswahelisi kokkuleppeid ja konventsjoone ellu wiia. Sellepärast on organiseeritud tööliste ülesandeks jeda awalikku arwamist luua ja arendada.

Rahvuslikult on jellepärast tähtis, et jeal, kus rahvuslikku majandusnõufogu weel olemas ei ole, niijugune ametiühingute kaastööl loodaks. See nõufogu peab arendama plaanikindlalt majanduspoliitikat ja hoolt kandma kõikide rahvuswaheliste kokkulepete ja konventsjoonide kinnitamise eest, ning walitjuse peale tarwilist mõju awaldama, et jellekohased konventsjoonid ja kokkulepped ka tõesti ellu wiidaks.

Õõikst neid ametiühingulisi kejsorganisatjioone kutjutakse üles jarnaste ajutuste loomisele, kus neid weel ei ole, ühtlasi nende ette jeades oma majandusprogrammi.

Edasi nõuavad ametiühingud ühedõiguslikku efitust awalikkudes ajutustes, kus majanduslikud küsimused arutirjele tulewad, wõi millised majanduslikkude funktjioonide läbiwiimiseks määratud.

Ülaltoodud programmi läbiwiimisel on kõikide R. N. Liitu kuuluwate ametiühinguliste organisatjioonide koostöö tähtjaks eelduseks kõigi maade tööliste majandusliku heaoleku ja maailmarahu jaatutamisel.

Kes saab kasu madalatest tööpalkadest?

Mõningat inglise kogemustest.

Inglise eksministri arwamine.

Inglise wanameelne peaminister Baldwin, kes hiljuti andis aset tööliliste juhile Macdonaldile, ütles nelja aasta eest ta poole pööranud mäetööliliste delegatsioonile: „Kõik meie maa töölised peavad leppima palgavähendamisega, et meie tööstus võiks sel teel jõuda jälle jalule.“

Mõlise heameelega tol korral terwitasiid pea kõigide maade tagurused jeda „julget ja õiget“ arwamist. Kas maksabki meele tuletada, et meie ettevõtjaskonnast õige suur osa, kui mitte kõik, on ikka pidanud jedasama põhimõtet omaks ning talitanud ka selle järele. Sama juttu kuuleme tänapäewalgi, mil Resliit algatanud jälle Ford palgakõrgenduse küsimuse. Sellepärast pole huwitufeta wähe peatuda ka ühe teise inglise endise ministri — Addisoni, arwustawate seisukohtade juures, mis ta kõfku wõtnud omas raamatus „Praktiline sotsialism“.

Kõige pealt teeb Addison kindlaks, et Baldwinil üleskutse palgavähendamise suhtes leidis aset seejuures majandusjärgul, mil Inglismaal mäetööliliste, põllutööliliste, riigija kontoriteenijate, äriteenijate jne. palgad olid õjegi wiimse wõimaluseni alla surutud, nõnda et 1925. a. palgafid wõrreldes 1920. a. omadega, wõib ütelda, et kõik palgatõõst elawad kihid said aastaks 550 miljonit naela wähem, s. o. nende palgad olid seewõrd wähenatud. Aga hoolimata sellest palgalandamisest, polnud inglise majanduslik olukord nimetamiswääriliselki paranenud. Ja Addison teeb siit järelduse, millele ettevõtjatelgi raske wastu waielda, et kui palgavähendamine oleks tõepoolest mõjufas abi-

nõn tööstuse majandusliku olukorra parandamiseks, siis oleks pidanud jarnane palgade hiigla wähendamine, mis aset leidis 1920. ja 1925. a. wahel, ennast ka kuidagi tunda andma. Seda pole aga keegi näinud.

Baldwini retsepti järgi toimimise tagajärjeks, ütleb Addison, oli tööliliste palgade langemise tõttu kogu rahwa ostujõu langus siheturul; see aga tähendas rahwamajanduse seisukohalt — wähem tööd kõigile neile, kes walmistafid igapäewaseid tarbeid, mille järele nõudmine oleks siis suurem olnud, kui oleks maksetud 1920. a. palku.

On ju teada, et näiteks Ameerika kapitalism rajab oma walmistuse wastupidi Baldwinil teesile ja teeb seejuures ikkagi weel wäga head äri. Edasi jutustab Addison, et mõni nädal pärast Baldwinil õnnetuif jõnu oli jõitnud Ameerikast tagasi briti töösturite liidu esimees ja teinud ettekande tolle maa tööstuse ja äri seisukorrast. Ta oli õelunud, et ameeriklaste, s. t. ettevõtjate, käsi kätä üleliia hästi, kuigi nad maksawad paremat palka kui kusagil mujal terwes maailmas. Ta on jõudnud kindlale weendumusele, et madalad palgad ei päästa ettevõtjaid, ei arenda tööstust ja on jäänud niuud aru kõrgete palgade tähtsusest sifemaa turu korraldamisel. Oma aruande lõpetanud ta sõnadega, et töösturid pööraku ennem oma tähelepanu ettevõtete juhtimise paremaks muutmisele, selle asemel, et püüda weel enam kurnata töölisi, kelle töõst oleneb töõstujegi heaolu. — Kas ka meie töõsturid ei wõtaks siit eeskujut?

Ametiühingute ülemaailmliku Liidu ümber.

Üksikasju Ameerika Ametiühingute liitumiskawast Rahwuswahelise Ametiühingulise Liiduga.

Suuri numbris ilmus meil teade Ameerika Ametiühingulise Liidu abiesimehe Matthew Wollil ettepaneku üle Rahwuswahelisele Ametiühingulisele Liidule ühise üleilmilise ametiühingulise liidu asutamise kohta, kuhu kuulufsid peale N. A. L. organisatsioonide ka Ameerika ametiühingud. Lõõkorrat ei olnud lähemaid teateid, kuidas mõeldakse tegelikult organiseerida uut Liitu.

Ragu niuud ametiühingulises ajakirjanduses awaldatud kirjutistest nähe, sifaldab Wollil ettepanek järgmist. Ta jagab ametiühingud territoriaalselt kahte gruppi: Ameerika ametiühingud ja kõik teised. Üleilmilise Ametiühingulise Liidu asutamise korral kõik Lõuna- ja Res-Ameerika ametiühingud, mis kuuluwad praegu otsekohe Rahwuswahelise Ametiühingute Liitu, koondufsid siis Ameerika

rifa Ametiühingulise Liidu ümber, moodustades nõnda ütelda **Aue-Elma ametiühingute Keskliidu**, mis omakord astuks lepingulisse vaheldada Rahvusvahelise Ametiühingulise Liiduga.

Wolli kawa järgi kindlustatakse Ameerika Ametiühingute Keskliidule üleilmlikes Liidus täielik autonoomia nii sisemises asjaajamises kui ka wõitluste korraldamises omal territooriumil, kuna liitumine üleilmlikes ulatuses tähendaks waid tegewiye ühtlustamist ja wastastikuse toetamise korraldamist. — Niisugused on Wolli tähtsamad seisukohad.

Rahvusvaheline Ametiühingute Liit on juba ammu otsinud teid ja abinõusid Ameerika ametiühingute kaasatõmbamiseks. Praegune olukord on tõepoolest enam kui ebaloomulik. Nii Ameerika kui Rahvusvahelisse Ametiühingulisse Liitu kuuluvad ametiühingud oma tegewiye ja taktika poolest on väga jarnased, mõlemaid wõiks wabalt lugeda wabaametiühinguteks, mis rajatud demokraatlikule alusele ja ometi ei suudetud jeni neid koondada ühte rahvusvahelisse liitu. Põhjusti jeks oli väga mitmesuguseid. Meist tuleb tähtsamaks pidada ameeriklaste kartust, nagu oleks R. A. Liit liig tugewa kommunistliku mõju all. Nüüd, kus R. A. Liit ja

temasje kuuluvad eri maade keskliidud ühinefonna aasta jookjul on tõendanud, et nad seisawad kangel wandeseltlikult taktikast, hakkawad ka Ameerika ametiühingud otjima temaga lähinemise teid.

Kas Wolli ettepanekud leiawad R. A. L. poolt wastuwõttu täies ulatuses, on muidugi praegu raske ütelda. Kõigepealt tuleb ära oodata Lõuna- ja Kesk-Ameerika ametiühingute keskliidude seisukoht. Elma nende nõusolekuta ei saa teostada üleameerikalikku keskliitu. Teisjeks on jona welda seeruguse Liidu loomisele ka R. A. Liidu kongressil.

Teine osa Wolli ettepanekust, mis käsitab Ameerika keskliidu autonoomiat on täiesti wastuwõetaw, jekt Rahvusvahelise Ametiühingulise Liidu põhikirja kohajelt ongi kõik temasje kuuluvad ametiühingute keskliidud autonoomsed.

Tahajime loota, et Wolli ettepanekute alusel algatatud läbirääkimised lõpewad õnnelikult fogu maailma ametiühingulise liikumise koondamisega ühe keskkoha ümber. Sellest wõidawad mitte üksi Rahvusvahelisse Ametiühingulisse Liitu kuuluvad organijatsioonid, waid ka Ameerika ja fogu ilma ametiühingud, wõidab fogu maailma töölisfond.

Saksa ametiühingulise liikumise arenemisest.

Sammutakse järjekindlalt edu teed.

Suureneb liikmete arw ja tugewneb aine line külg.

Sigi 4.500.000 organiseeritud töölist.

Saksamaa ametiühinguline liikumine ja eriti Saksa üldise Ametiühingulise Liidu tegewus on läinud aastal arenenud samuti, nagu eelmistelgi aastatel t o o s w a s j o o n e s ja j o d u d e k o o n d a m i s e tähe all.

Üksikute futsjeorganijatsioonide ümberkorraldamisel t o o s t u s l i i t u d e f s, millises juunas areneb ametiühinguline liikumine mitte ainult Saksamaal, waid ka mitmel teiselgi maal, et luua wäärilist jõudu wastukaalriks ettewõtjate organijatsioonidele, oli ka sel tegewusaastal edu, nagu näha hiljuti avaldatud tegewusaruande kokkuvõttest. Ntmetl ühinesid läinud aastal neli futsjeliitu ühijeks liiduks: tünderseppade, lihunikufude, elutarbe- ja joogiainete ning toidu- ja maitseainete tööliste organijatsioonidest fujundati

Toidu- ja Joogiainete tööliste Liit, kuhu peale eelnimetatud organijatsioonide kuuluvad ka pagari- ja fondiitritöölisted ning jahumeskite ja õllewabrikute töölisted. Gemale on jeni meel jäänud tubakatööstriye töölisted, kuid neidki loodetakse kaasa tõmmata. Uuel liidul on 168.575 liiget.

Selle tõttu on üldisse Ametiühingulisse Liitu kuuluwate organijatsioonide arw wähenenud 38 pealt 35 peale ja kohalikkude ametiühingute arw kahanenud 15.052 pealt 13.810 peale, jeeega wähenenud 1242 wõrra, mis tähendab juurt jõudude kokkufoidu ja koondamist. Tänavu on ühinenud, nagu meie lehes teijel kohal üksikasjalikumalt käsitatud, kolm organijattooni, millistel kokku 700.000 liiget.

Kuigi läinud aasta teijel poolel maad leidis üldine tööturu halvenemine eelmise aastaga võrreldes, kestis siiski kogu aasta liikmete juurdewool, mis algas juba 1926. aastal, kui oli illesaadud üldijest majanduslikult kriisist. Minult neljas liidus oli märgata väitest liikmete arwu kahanemist kofku umbes 1800 liikme võrra. Teistes liitudes tõusis aga liikmete arv 1,9—18,1% võrra. Üldijest tõusis kefliitu kuuluwate ametiühingute liikmete arv eelmise (1927.) aastaga võrreldes 4.415.673 pealt 4.866.926 peale, s. o. suurenes aasta jooksul 451.253 liikme võrra, wõi 10,2%. Võrreldes 1926. aastaga on juurde tulnud termelt 981.382 liiget.

Kriti rõõmustaw on, et ka naisliikmete arv, mis eelmistel aastatel tagurpidi minekut näitas, on jälle tõusma hakanud ja ulatas läinud aasta lõpul 15,3% peale.

Ka majanduslikult on organisatsioonid tugewnenud. Nende sissetulekud suurenesid aruande aastal märksa. Kriti on suurenenud sissetulekud liikmemaksudest. Tulusid saadi kofku 221.696.195 Saksa marka (umbes 19.952.657.000 senti), kuna see summa läinud aastal oli 182.252.526 Smk. Sealjuures on huvitaw see asjaolu, et liikmemaksudest saadud summa ei suurenenud mitte ainult wastawalt liikmete arwu suurenemisele, waid ka iga liikme kohta. Kuna eelmisel aastal saadi liikmemaksu iga liikme kohta 40,87 Smk. (umbes 370 Smk.), tõusis see 1928. a. 44,02 Smk. peale (umbes 400 Smk.).

Wäljaminekuid oli 1928. a. kofku 189.363.911 Smk. Eelmisel aastal aga 129.463.897 Smk. Suurenemine seega 59.900.000 Smk. Mitmesugusteks toetusteks anti wälja 62.540.817 (40.965.934) Smk. Seal hulgas töötutele 28.059.354 Smk., haiguste puhul 24.102.272 Smk. Strei-

fiide toetuseks kulutati 32.224.377 (11.358.288) Smk. Selle summa tuntaw suurenemine näitab, et organisatsioonid sel aastal suutsid energilisemalt arendada wõitlust tööliste palga- ja tööolude parandamise eest, kui eelmisel aastal. Tugeses lööfsonale, et tööstus ei kannata wälja kõrgemaid palkafid, ajusid töösturid eitawale seisukohale tööliste palgaförgenduse nõudmistele suhtes, mis wiis ägedatele palgawõitlustele mitmel alal. Kriti terawaks kujunes see wõitlus, nagu teada, metallitööstuse alal, kus umbes 500.000 töölit tööjulu tõttu paistati tänawale ja alles riifliku wahellegamise tõttu korda läks tööstureid suuremale järeleandlikkusele jundida.

Wäga mitmekülget tegewust arendawad üldijest kefliidu kormal ka kohalikud kefnõukogud, milleste arv läinud aastal ulatas 1269 peale. Nende ümber oli koondu nud 12.188 ametiühingut 4.046.019 liikmega. Ihjeks tähtsamaks ülesandeks oli neil — tööliste juriidilise abi korraldamine. Selleks oli ellu kutsutud erilised sekretariaadid 127 kefnõukogu-juures ja peale selle 305 juriidilise nõuande bürood amatud. Hariduslikkude ülesannete jaoks töötasid 405 kefnõukogu juures erilised toimkonnad ja noortööliste huwide kaitjeks 305 noorte toimkonda. Raamatukogud olid 767 kefnõukogul.

Tööliste majajid oli läinud aastal 114 kefnõukogul. Neisje koondus kogu ametiühinguline elu kohtadel. Harilikult on töölistmajade ülewalpidajaks jellekohajed eriorganisatsioonid ellu kutsutud, kellel on omad kasjad.

Rõigest jellest on näha, et Sakamaal ametiühinguline liikumine sammub järjekindla arenemise ja tugewnemise teed, mis on parimaks tagatijeks, et ta suudab tööliste klassiwõitluses edufalt täita oma ülesandeid ja wiia töölistklassi ka majanduslikus wõitluses wõidust wõiduni.

Puu- ja wabrikutööliste Internatsionaalid.

Soomlastele ja inglastele anti tähtaeg.

Rahu küsimuses kindlad seisukohad.

Tugevamateks ametiühingulise wõitluswäe sammasteks on puu- ja wabrikutööliste rahwuswahelised kutsefretariaadid, kes pidasid oma järjekorralisi kongresse juuli teijel poolel.

Puutööliste kutsefretariaati kuulusid 1. jaanuariks 1929. a. 50 liitu 26 maalt kogusummas 1.025.299 liikmega. Tänapäewal ulatab sekretariaadi tegewus nelja ilmajaku; waheste eranditega kuulu-

wad kõik tähtsamad puutöölise organisatsioonid tema liikmeteks. 26 kutsesekretariaadi hulgas on puutöölise omal neljas koht. Niimult kristlikud ja kommunistlikud liidud hoiawad temast eemale. Ja neidki pole kuigi palju: kristlike — 50.000 ja kommunistlikudel ühingutel 185.000 liiget.

Pärast juhatajate aruande arakuulamist otjustati inglise mööblitöölise ühingule ja joome puutöölise ametiühingule määrata tähtaeg kuni 1. jaanuarini 1930. a., mille kestes nad on kohustatud lõpuliselt ütlema kas liituvad nad Moskwa ametiühingulise liiduga, või astuvad rahwuswahelise kutsesekretariaadi liikmeks. Praegu kõiguvad nad nende kahe wahel. Kui tähtjaks rahuldawat wastust ei tule, loetakse nad sekretariaadist lõpuliselt lahkunuks.

Noortöölise organiseerimise asjus otjustati pöörduda kirjaliku ankeediga kõikide liitude poole ja wastuste faabumisel ehitatakse järgmiseks kongressiks jäs klijimuses kindlad ettepanekud.

Kongressi otjuse kohajelt asub nüüd sekretariaadi juhatus Berliini. Senise üldsekretäri Woudenbergi asemele walitakse Jr. Larnow. Kõik teised juhatajate liikmed waliti tagasi.

kuuluvad 15 maa 22 liitu, 535.627 liikmega. Nagu juhatajate aruandest näha, peetakse läbirääkimisi uute liitude juuretõmbamiseks, mis jaab teoks lähemal ajal. Nõikemalt peatus wabrikutöölise kutsesekretariaadi kongress 8-tunnilise tööpäewa klijimuse juures, awaldades lootust, et Washingtoni konventsiioon leiab ehk nüüd ratifitseerimist, kuna Inglismaa walmis on jeda tegema. Omalt poolt kohustab sekretariaat kõiki liitunud organisatsioone omal maal jeks igati kaasa aitama.

Sõja klijimuses mõistab kongress hukka kõik sõjaõhutajad, kuulugu nad misjuguksesje tiiba tahes ja nõuab kõikide maade töölistelt üksmeelset wäljaastumist rahu kaitjeks.

Lõpuks tunnistab kutsesekretariaadi kongress Rahwuswahelise Ametiühingulise Liidu majanduskawa omaks ja nõuab, et riigid ajaksid teostama wähemalt jeda majandusprogrammi, mis mõeti wastu maailma majanduskonwerentzil 1924. a.

Kongress lõppes täielikus üksmeeles ja täis lootusi headeks kordaminefuteks tulewitus.

Saksa ametiühingulise jõu koondamine.

Kolm kutseliitu loonud ühtlusliidu.

Koondunud kapitalile peamad töölised seadma wastu oma koondunud jõu — jee on praegusel ajal ametiühinguline aabitjatõde. Nõigis tööstusliitudes riikides püüitakse jellekohajelt ametiühinguid ümber koraldada.

Särjekorraline tähewpanuwäärsem liitumine sündis 26. juulil Berliinis, kus „Saksa Liiklemiswahendite töölise Liit“, „Omawalitusse ja Riigitöölise Liit“ ning „Meditsiinkude ja Maiatöölise Liit“ pidasid ära ühise konwerentzi, kus otjustati julatada kofku kõik need kolm liitu ühiseks ühtlusliiduks. Referent ühinemisklijimuses Polenske, andes ülewaate liituwate liitude senisest tegewusest, ütles, et nende ühinemine on jaanud tarwilikuks organisatoorilistel, ametiühingulistel ja majanduspoliitilistel põhjustel. Ta awaldas kahetsust, et praegusel silmapilgul jääwad ühtlusliidust eemale raudteetöölised, kuid ta loodab ka nende peatjet

tulekut teistega kaasa. Uude organisatsiooni kuuluvad peale kehalise töö tegijate ka weel rohkearwulised ametnikkude grupid riigi- ja omawalitjusektemõtetest.

Ühtlusliidu liikmete üldarw tõuseb nüüd üle 700.000, kujutades enesest õige soliidset jõudu. Uue organisatsiooni esimeseks ja tähtsamaks ülesandeks mõeti kollektiivlepingu läbisurumine kõikide liitunud töölisgruppidele, mida nüüd juurema jõukoonduse juures loodetakse ka kergemini teostada mõimat.

Esimene ülemaaline kongress otjustati ära pidada 19., 20. ja 21. septembril Berliinis ning ühtlasi jatkata läbirääkimisi ka raudteelaste liiduga ühinemise asjus.

Juhataja lõpu sõna kordaläinud liitumise tähtsuse üle mõeti wastu juure waimustuse ja „elagu“-hüüetega. Saksa ametiühinguline ajakirjandus ootab jellest liitumisest, mis nii üksmeelset teostatud, kõige päremaid tagajärgi.

Meeldetuletushüüd!

Rahetümnenda aastajaja mäejutus.

... Ja kui ta nägi tööliskulki, läks ta üles mäele. Nõhutud kogunesid tema ümber. Ja ta kõneles ja ütles:

„Mina aga ütlen teile, et kuni teie ridade leidub töölisti,

kes kui seljaküürutajad ja enesearmastajad mõtlewad ainult oma isiku peale ja ei kunagi kõikide ühise sotsiaalse wiletja saatuse peale;

kes walmis on päewas 12 tundi ja enam töötama, hoolimata miljonitest töötutest teie ridade;

kes wabatahtlikult, nurisematult lepiwad igasuguse näljapalgaga, mida neile pakutakse;

kes usuvad, et praegusel suurttööstuse ja hiiigla ettewõtete ajal, organisatsioonide ja trustide ajal nad ise üksikult suudawad oma majanduslikku olukorda parandada;

kes sopakirjandust loewad, aga ei tunne ainuistki paragrahwi töökaitse seaduse raamatust;

kes kogu oma eluaja maksawad kiriku- ja koeramaksusid, aga kõrwale hoiawad ametiühingu liikmemaksust;

kes austawad filmitähti ja spordikunin-

gaid, aga ei tunne omamaa organiseeritud tööliskäe juhte;

kes tööorjadena ja argadena seisawad tänawanurkadel ja eesriiete taga, kui klassiteadlikud proletaarlased oma üleilmliku püha pidulikult peawad;

kes praeguse korraga küll rahul ei ole, aga samal ajal organiseerimata ja oma wõimu ajemel kõnelewad „juhtide äraandlikkusest“;

kes oma waimutoitu ammutawad kodanlikest ajalehtedest ja alati imestawad, et tööliste enamusega riigis kodanline enamus walitseb;

kes häbenewad olla wäärtusiloojad töölistes ja logelejates näewad „paremate inimeste“ liiki;

kes endid lasewad killustada rühmakes-tesse ja jeltidesse ning sellega oma ametiühingulist löögivõimet nõrgestawad, —

seni ei tule teile wabadust tund, sest ikka weel maksab prohwetid sõna:

töölisklassi wõim langeb ainult siis teie waekausi, kui organisatsioon teid ühendab, teadus ja ühine tahe teid juhhib!”

Miks pean olema ametiühingu liige?

Wabaametiühinguline liikumine Gestis.

Ametiühingute ajutamise mõte Gestis ei ole uus. Nastakümneid juba rühmawad paremad ja arusaajamad töölised ametiühingulise organisatsiooni ülesehitamise töö kallal. Aga iga algus on raske. Kogemuste puuduse tõttu tehakse paratamatult wigu, mis halwawad liikumist, teineford õige rängasti. Suurem efektsamm tehti meil Gesti iseseiswuse algupäewil, mil

ametiühinguline liikumine kisti parteipoliitilisele tegevusele.

Selle tagajärjeks oli, et ka ametiühingud pidid kandma wastutust partei tegevuse eest, selle poliitikat nad toetasid. Ühes selle wandeselsliku parteiga langesid ametiühingudki.

Mõni aasta hiljem pandi alus uutele ametiühingutele, mida meie wõime nimetada wabaametiühinguteks. Ra need on rajatud

klassiwoitluse põhimõtte alusele,

kuid nad peawad oma tegevuse alaks ainult majanduslike küsimuste lahendamise. Parteipoliitika olgu parteide asi ja iga ametiühinglane, kes tahab wõtta osa poliitilistest tegevusest, astugu parteisse, mis talle meele järele, kuid argu kandku parteipoliitilist woitlust ametiühingusse. Seades üles niisuguse kindla nõudmise, kaitseb wabaametiühinguline liikumine ametiühinguid, kui töölisklassi masilisi organisatsioone igasugu illatuste eest, mida otsekõhene rippiwus poliitilistest parteidest wõiks neile tuua.

Wabaametiühinguline liikumine on weendunud, et

töölisklass suudab wääriiselt kaitsta oma huwisid

ja kätte wõtta paremusi üksi siis, kui ta loob tugewad ametiühingud, kui suurem osa töölistest on organiseerunud.

Meie põhijeadujes on paragrahv 18, mis finitab: „Streigivabadus on Gestic kindlustatud“, aga mida oleme juutnud jelle väärtusliku vabadusega kätte jaada? — Ei midagi! — Miks siis? — Sellepärast, et meil ei ole olnud jõudu, mis tarvilik streigivõitluse korraldamiseks. Meil on puhkenud siinjal eeskätt juhustlikud n. n. „mekfikud“ streigid, aga need on varisenud enamasti kofku, jefst pole olnud ametiühingutelt ainelist toetust streikijatele, millela ei juuda ükski streijija kuigi kaua vastu panna.

Wabaametiühinguline liikumine tahab massiliste ametiühingute organiseerimise kaudu

luua jeejuguised võitlusfondid, võitluskapitalid, mis streigi korral annavadki streikijatele vastupidavuse ja kindlustavad võidu. See ei ole mingi võimatu asi, vdi unistus, vaid just jeda teed on käinud kõfide maade töölised ning jaavutanud ihe võidu teise järele, tõstes töölisklassi oluforda tajapinani, millest meie tööline praegu vdi ainult unistada.

Kõrnuti võitluskapitaliga peavad ametiühingud looma ka teised toetuskapitalid — tööpunduse, reisi, surma ja igasugu ähwardate hädade puhuks. Kõdigi nende ülesannete teostamiseks ei kuluta Lääne-Guroopa tööline rohkem, kui ihe töötunni tafu, mille ta nädalas maksab liiknemaksjuna ametiühingu kasfasse. See ei käi kellegil üle jõu ja võitude puhul tuleb jee mitmekordset tagasi.

Ametiühing peab meilgi kujunema jeks ajutusjeks, mis toetab töölisi igal ta raskemal silmapilgul, aga ihtlasi kasvatab tööliskonna kui klassi jõudu, õpetab teda oma huvifid kaitsma ja on töölisklassi käes vägewaks sõjariistaks võitluses kapitalistliku klassi vastu.

Alles ühinedes ametiühingutes kujuneb tööliskonnast klass, kes teab mida ta tahab ja kuidas oma tahtmiist teostada. Organiseerimatu tööliskond on nõrk inimkari, igaihe liikata ja tõugata ning igawesti jääb tal ojaks ülekohus, waejus ja wiletus.

Gesti wabaametiühinguline liikumine on loondunud

Gestimaa Töölisühingute Keskliidu ümber. Gimesed aastad wiljakat tööd on seljataga, pea kõfides linnades ja paljudes waldadeski tegutsenud juba ametiühingud. Kindel alus on pandud, kuid ühingud ihe pole omandanud veel massilist iseloomu. Wabrikitöölifestki pole veel juurem oja loondunud ametiühingutesse, teistest palgatöölise

liikidest aga weelgi vähem. Kuidas peakfid ametiühingud niijuguse wäega juutma täita omi juuri ülesandeid? Ametiühingute võitlus teistes maades õpetab meile, et wähe-malt pooled ihe kutseala töölised olgu oma ühingu liikmed, alles siis wdi olla juttu tagajärjerikkast tegewusest.

Gestimaa Töölisühingute Keskliidu juhatus pöördubki jellepärast kõfide töölise, kõfide palgatõõst elawate kodanikkude poole:

raputage maha loidus, astuge oma ametiühingu liikmeks.

Kreeka mõttetarga Sokrateje juhklauseks oli:

„Tunne iseennast!“

Tänapäewal peame hüüdma jamuti töölisele: Tunne iseennast, tunne oma huwifid, tunne ennast ihihe töölisklassi liikmena. Ja kui ja oled jellele aratundmisele jõundnud, siis ei jaa ja teifiti, kui ütled enefele — pean olema ja jääma ametiühingu liikmeks.

Tööliskonna ridades lõugu läbi jee weendumis, et on häbi olla organiseerimatu, et ei ole juuremat ülekohut enefe ja oma kaastöötajate vastu, kui pündub taskus ametiühingu liikmeramat.

Meil on niilid käes iihinemise wabadus, mille eest meie eelkäjad on walanud oma werd ja toonud juuri õhwreid; meie kasutusel jefjab ka streigidõigus, mis olnud eelmise põlwe palawam igatjus. Kas tohime neid jätta kasutamata, kas meie enam kui halb majanduslik oluford ei sunni meid lõpuks haarama nende meie eelkäjate poolt parandatud relwade järele. Ei tee meie jeda, siis ärgem kurtkem oma wiletsust. Mitte keegi muu, kui ihe oleme siis jelles jüüdi.

Gestimaa Töölisühingute Keskliit on Rahwuswahelise Ametiühingute Liidu liige. Kõfif keskliitu kuuluvad ametiühingud wdiwad jeeaga astuda Rahwuswaheliste Kutsesekretariaatide liikmeteks. Meie ametiühingute seljataga on Rahwuswahelise Ametiühingute Liidu kaudu üle 14 miljoni organiseeritud töölise, kes walmis meid võitluse korral ainelist aitama, nagu jee jündis meie trükitöölise ja Soome jadamatöölise streikide puhul. Kuid jeda abi antakse meile iksi siis, kui oleme ihe võitluswõimelised, kui meil on juured, massilised ametiühingud.

Jgnüks, kes keeldub astumast ametiühingu liikmeks, on jellesamaga töölisklassi wastaste, etewõtjaskonna toetaja. Kes meist tahaks ja tihkaks wotta enefele jellast jüütegu?

Uga organiseerimistööd paneb Gestimaa Töölisühingute Keskliidu juhatus peardhku Teie, juba ametiühingutesse kuuluvate seltsimeeste peale. Teie ei ole paljaks pannud algatamise tööd ega koormavaks pidanud efi- algseid ainelisi kulusid ajal, millal Teie kõige vähem võisite loota ametiühingult otse- kõhest kasu. Teie awaram jilmaring, kõrgem intelligents ja aatelikum jüda sundis Teid nii talitama, nagu on õige proletaarlike klassi liikme kohus. Urge jätke siis koormat poolele teele.

Omas töökojas-wabrikus, nurmel, aasjal wõi kontoris — igalpool, kus punitute kofku oma kaastöölisega, olgu Teie esimeseks ja tähtsamaks ülesandeks wõita uusi liikmeid oma ametiühingule.

Kui igalüks meist aastas ainult neli uut liiget jõuab tuua ühingusse, siis on meie wägi aasta jookkul kaswanud juba neljakord- seks. Urge laste ennaft heidutada karmidest ja järskudest, isegi teinekord haawawatelt ärakõlemistelt, jekt Teie peate teadma, töö- liste organiseerimistee on alati läinud, eriti alguses, läbi suurte raskuste, on nõudnud

suurt jõupingutust ja eneseohwerdamist eest- wõitlejailt.

Nõnda jatkates ametiühingulist organi- seerimistööd, wõime warstigi jaada maitsta oma töowilja.

Gestimaa Töölisühingute Keskliidu juha- tus tahab üldise ametiühingulise liikumise korraldamise kõrwal fõgu jõuga aidata ametiühingutele kaasa ka organiseerimistöö. Soetagu ja lewitatagu hoolega liidu hääle- kandjat „Töölise Säält“, kus leiawad käfta- mist kõik tähtsamad ametiühingulised küsi- mused. Siit wõiwad ametiühingulased õppida kuidas ja mida teha. Kuid Keskliidu juhatus jaadab järelepärimiste peale ka juhtnõõre ja tarbekõrral instruktoreid appi korraldama ametiühingulist tööd.

Peaasi: meil peab olema tahet, tulist, raugemata tahet ärakajutada kõiki wabadusi, õigusi ja wõimalusi töölisklassi huwides ning meis peab tekkima wendumus, et jeda kõike juundame teha ainult ametiühingute kaudu. Olgu ja jäägu iga töölise ülimateks käsuks: Wina pean olema ametiühingu liige.

Gestimaa Töölisühingute Keskliidu juhatus.
Tallinn, W. Pärnu m. 31.

Ametiühingulise ühtluse poole.

Paralleelselt töötawad ametiühingud killustawad töölisliikumist.

Nende kokkusulatamine tuleb teostada ligemal ajal.

Kuna teistel maadel töölisklass püüab oma organiseeritud ridu kõwendada ja oma wõitluswõimet tõsta sel teel, et on hakatud ametiühingulise liikumise alal wõrdlemisi kiftaste kufjelisel alusel organiseeritud ameti- ühingute afemel ajutama laiemapiirilisi tööstusharude järgi organiseeritud ameti- ühinguid. Minnakse weel kaugemalegi. Sak- samaal, näiteks, on wiimastel aastatel mit- med kufjeliidud ühinenud teistega, n. õ. naabruses olewalt kufjealalt. Ja see on too- nud ametiühingulisele liikumisele aina kasu.

Meil Gestic, kus ametiühinguline liiku- mine jellel kufjul, nagu me jeda näeme õhtu- Euroopas, alles esimesi wagusid ajab, tuleb organiseerimistöö alal eriti silmas pidada, et ei ajutataks üle aru j e i d a m e t i ü h i n - g u i d, et jedadagi wähest jõudu, mis meil on, ei killustataks mitmete organifatsioonide wa- hel ja paralleelse töõga. Kui juba suurte maade ametiühingulises liikumises, kus iga ühing wõib olla liikmete poolest juurearmuli- sem, kui fõgu meie ametiühinguline pere,

püütakse koondamise poole, siis on meil jeda eriti tarwis silmas pidada.

Tegelekult on aga meil kahjaks maad leidnud mitmed nähtused, mis kõnelewad hoopis wastupidist keelt. Näakimata jellest, et meil teatawa ringkõnna poolt mõnesugustel kõrwalmõjudel kõik tehatse, mis wõimalik, et ära hoida mõnede ametiühingute astumist Keskliidu liikmeks, kartes nähtawasti jellega ühenduses nende ühingute wabanemist teata- wate kõrwalmõjude alt, on meil asi wõinud minna isegi nii kaugese, et meil praegu meie wäiksearmulise organiseeritud tööliskpere juu- res on Tallinnas ühel ajal, nimelt toidu- ja maitseainete walmistamise alal, terwelt K o l m ametiühingut paralleelselt tegutse- maks. Et see ainult nende mõju wähendab ja junnib oja jõudu kulutama wiljatu ja ots- tarbetu enestewahelise wõistluse peale, on päewaselge.

Seda armesse wõttes otsustas Keskliidu jekrebaraat ligemal ajal kofku kufjuda kõigi kolme tähendatud alal tegutsewa ameti-

ühingu juhatuste esitajate nõupidamise, et selgitada nende ühingute kokkufulatamise võimalusi.

Sarnaseid nõupidamisi on Reffliit juba varemaltki korraldanud kahe ühingu — Eesti toiduainete töölise am. üh. ja Tallinna toidu- ja maitseainete töölise am. üh. vahel, kuid need ei annud tagajärgi, sest viimase poolt ei oldud mispärast nõus aru- ma tõsisele ametiühingulisele tööle. Müüid, kus erilise leivatööstuse töölise am. üh. juurde asutamisega oluford veel halvemaks

on kujunenud, on ühinemise või vähemalt loostöö vajadus jeda teravamaks kujunenud. Tahaksime loota, et jeniised kogumised siiski on küllalt selgelt juba näidanud praeguse oluforra võimatust ja ühinemise vajadust, mispärast seefordjed läbirääkimised võiksid olla tagajärjekamad. Esimene ühine koosolek on määratud teisipäeval, 20. sept. kell 7 õhtul Reffliidu ruumides. Ühinemise vastased on meie ametiühingulise liikumise terwendamise vastased. Seda peetagu mees.

Transporttöölise Rahvusvahelise Liidu peasekretär Edo Fimmeni külaskäik Baltimaile.

Räesoleva aasta juulikuu lõpul külastas Eesti Transporttöölise Rahvusvahelise Kutsesekretariaadi esitajana selle peasekretär Edo Fimmeni. Ta saabus Tallinnasse 20. juulil Soomest, kus viibis Helsingis peetud Skandinaavia riikide transporttöölise liitude esitajate konverentsil ja ühtlasi tutvunes sealsete transporttöölise organisatsioonidega.

Ra Gestisje saabus jm. Edo Fimmeni selles, et sin tutvuneda raudteelaste ja merimeeste organisatsioonidega. Kuulub ju neist esimene, nimelt raudteelaste kesliühing, transporttöölise rahvusvahelise kutsesekretariaadi (S. T. F.) ja teine on otjustanud astuda sinna liikmeks, pole jeda aga jeni saanud teostada sellekohase loaandmise viivitamisega sise ministeeriumi poolt.

Raudteelaste poolt võtsid jm. Edo Fimmeni vastu Kesliühingu esimees M. Jõgi ja sekretär J. Kuffi, kes jeda tutvustasid meie raudteelaste oluforraga. Merimeeste oluforraga tutvustas E. Fimmeniit liidu sekretär M. Tiitus. Peale selle külastas E. Fimmeni ka Gestima: Töölisühingute Kesliitu, kus jeda vastu võtsid esimees J. Piiskar ja sekretär R. Muft.

Mis külalisele eriliselt silma torfas, olid meie ametiühingute äärmiselt madalad liikmemaksud, milliseid enam ei tunta ühelgi maal. Kus ametiühinguline liikumine juba wanem ja arenenum, seal on kindlale weendumusele jõutud, et ühjade kasjade juures on ametiühingud paratamatult teovõimetud. Ja sellepärast on seal liikmemaksud märkja kõrgemad meie omadest. Runa meil waewalt

jattub ühingu sissetulekuteft kõige hädalise- mate asjaajamise kulude katteks, on teiste maade ametiühingud suutnud enestele koguda juured jtreigi- ja mitmesugused teetuskapitalid, mis neile võimaldavad korraldada ja edukalt läbi viia võitlust oma liikmete majandusliku järje parandamiseks ja neid tarbeforral toetustega raskustest üle aidata. Ra meil tuleb sinna poole püüda, kui tahame, et meie ametiühingud ei oleks ole- mas ainult nimepidi.

Gestist kawatjes jm. Fimmeni jõita Riiga, et seal tutvuneda Läti transporttöölise oluforraga, kuid Soome kodanlise poolt lewitatud kõnuteaded, nagu oleks jm. Fimmeni konnuniist, kellel ülesandeks on Baltimail 1. augusti „punase päewa“ korraldamine, millist kõmu juure heameelega oma lugejale jerveeris ka „Waba Maa“, mõjusid nähtawasti selleks kaasa, et jm. Fimmeniile esialgu takistusi tehti Lätisje sissepääjemiseks. Kõpimuse selgitamine võttis niimõrd aega, et kui wiimaks luba jaadi, külalisel enam võimalust polnud jeda kasutada ja ta 30. juulil Tallinnast laewaga sõitis Stettiini kaudu koju tagasi.

Ra Gestis tekkis jamaal alusel arusaamatusi. Nimelt nõudsid politseiwõimud jm. Fimmeni lahkimist Gestist kiires korras. Seegi küsimus lahendati rahuldawas mõttes. Külaline sai aga siiski nii Soome, Eesti ja Läti politseiwõimude tegevuseft käsituse, mis ei kõnele nendes wäikeriikides maksma korra kasuks, jeda enam, et neid wahejuhtumisi kerge waewaga oleks jaadiud ära hoida.

Rogu jõuga ametiühingulisele organiseerimistöole!

Ametiühinglased! Siigise liginemisega pööravad töötavad hulgad, kes suvel wabal ajal enam-wähem laiali walgunud looduse-riippe, uuesti tagasi halli igapäewajusse. Paljudel tuhandetel neist töölistest, kes niisama kui kõik teised kannatawad madalate palkade, wiletsate töötingimuste all; ei ole selget arusaamist ametiühingutest, nende ülesannetest ja tulust, mida ametiühingud organiseeritud jõuna tööliisklassile juudawad anda. Siin ootab meie ametiühinglasi lai tegevuswäli. Tuleb mõita ametiühingulisele wäele nui kaasmõitlejaid. Selleks on tarwis teha selgitustööd tööliisklades ja lewitada ametiühingulist mõtlemiswiisi.

Paljudes tööstusharudes, nagu kaewandus- ja klaasitööstuse alal on tööliised täiesti organiseerimata. Teistes tööstusharudes, nagu tekstiil-, paberi- ja puutööstuse töölistest on ainult mõni protsent organiseeritud. Sellepärast on G. L. Reffliit omale ülesandeks teinud neil aladel, kus veel ametiühinguid olemas ei ole, ajuda käesolewal aastal nende loomisele. Muijal tuleb kõige suurema jõupingutusega ajuda uute liikmete juurde-õitmisele.

Tuleks kohe alata jelle tööga ja jeda intensiivselte teha fogu jügise ja talwe joofjuul.

Ametiühinguline organiseerimistöo mõib olla väga mitmekesine, arwestades kohapealsete olufordadega. Rogemused on aga näidanud, et kõigeparemaid tagajärgesid annab juujsõnaline fihutustöö, kui jeda kawafindlalt ja püsiwalt tehakse. Selle läbiwiimiseks peaks fogu organiseeritud tööliiskond fogu jõuga kaasa aitama. Mgatus fiin peab aru-

jaadawalt jääma ametiühingute juhatastele ja tööliste wanematele.

Suuisõnalise fihutustöö fõrwal tuleb ajuda ka wastawa ametiühingulise firjanduse lewitamisele. G. L. Reffliidu poolt on firjastatud mõned broshüürid ja üks käfiraamat, kust tarwilisi teadmisi ametiühingulisele alal mõib leida. Nendest oleks isearanis nimetada „Ametiühingud, nende ülesanded ja mõitluswahendid“. See raamat on igale ametiühinglasele juureks abiks ametiühinguriste fihtide lewitamisel.

On tõsi, et ametiühinguline organiseerimistöo nõuab igalt liikmelt teatud eneseõhwerdamist, aega ja piiswust. Kuid ka sellest peame üle jaama. Peab üttema, et ametiühinguline töo on niidud wõrratult fergem, kui see oli endistel aegadel, kus peal igal töfijel ametiühinglasele tuli kannatada, waatamata jellele, kas ta pareipoliitilistest tegevusest oja mõttis ehk ei. Kuid ka fiis tehti organiseerimistöo, waatamata kõigile rasfustele.

Nastaid ja aastafimneid on keftnud mõitlus ametiühingute wabaduse eest. Ja see mõitlus on annud tagajärgi. Tänapäew on fogu ilmas juba hulk miljoneid ametiühingute liikmeid.

Ka meie peame end töfijelt pühendama ametiühingulisele tööle. Minult ametiühingute kaudu juudame parandada oma palka- ja töötingimusi, jeda peame wäsimata selgitama meie tööliisklades. Mume ühijelt ametiühingulisele ülesehitustööle. Kõik ühe eest — üks kõige eest mõitleme meie ametiühingutes.

S. M.

Ei iial enam sõda!

Ei iial enam sõda! Sarnast nimetust kannab Rahvuswahelise Ametiühingulise Liidu poolt Amsterdannis 1929. a. wälja antud raamat, mis fiialdab hulga päewapiltlike üleswõtteid ilmafõja koledustest.

On waewalt küll mõnda teist nii mõjumat abinõu sõja wastase propaganda jaoks, kui eeltähendatud raamat, mis paremini kui ükski teine wahend efile toob ja meie mälestustes üles äratab ilmafõja koledufed. See on pildiraamat wiimasel ajal ilmunud sõjamaanide juurde. Ka need, kes weel seni on püsinud sõjawaimustuses, peawad tulema

teisele arwamisele, kui nad jeda raamatut lehitsewad. Selle raamatuga peaks aga eestkätt tutvunema kasvaw pärafsõjaaegne noorpõlv, et tundma õppida kõife jeda häda ja wiletsust, mis sõda enesega paratamatult kaasa toob ja millised jäljed inimsoole on jätnud ilmafõda. Piltide allkirjad ja fisejuhatus on kuues keeles: Saksa, Englise, Prantluse, Hispaania, Hollandi ja Taani keeltes. Raamatu hind on ainult üks kroon. Tellida mõib ka Gestimaa Tööliiskingute Reffliidu kaudu.

Wastutaw toimetaja J. Piiskar.

Wäljaandja G. Tööliiskingute Reffliit.

Strjastuse o.-ü. „Täht“ trüff, Tallinnas, W. Pärnu mnt. 31.